

Til Klima og miljødepartementet

Dato: 15/08/2025

HØRINGSINNSPILL

Innspill til Ny Kulturmiljølov

Norsk Bonde- og Småbrukarlag (NBS) takker for muligheten til å gi innspill til arbeidet med ny kulturmiljølov.

NBS er ein faglig og næringspolitisk organisasjon som arbeider for å fremme de faglige, kulturelle, sosiale og økonomiske interessene til folk i jordbruket, og for å skape gode og jamstilte vilkår for alle i næringa. Et levende og mangfoldig landbruk, forankra i lokale ressurser, er et berekraftig grunnlag for både matsikkerhet, trivsel og utvikling i lokalsamfunn over hele landet.

Vi ser det som avgjørende at den nye kulturmiljølova anerkjenner landbruket – og særlig småskala bruk, seterdrift og tradisjonelle driftsformer – som bærebjelker i både materiell og immateriell kulturarv.

Vi stiller oss bak mange av hovudpunkta innspillet frå Norges Kulturvernforbund, og ønsker å understreke følgende:

Immateriell kulturarv

Norsk Bonde- og Småbrukarlag ser det som svært positivt at forslaget til ny kulturmiljølov tydelig løfter fram **immateriell kulturarv** og vektlegger sammenhengen mellom materiell og immateriell kulturarv. For jordbruket er denne koblingen helt avgjørende: bygninger, kulturlandskap og redskaper gir ikke mening som kulturarv uten kunnskapen, ferdighetene og praksisene som har holdt dem i hevd gjennom generasjoner.

Det er positivt at lovforslaget også framhever at det ved vurdering av om et kulturmiljø har høy kulturhistorisk verdi, kan legges vekt på både immateriell kulturarv og viktig naturmangfold. Særlig i seterdrift og ekstensivt landbruk er samspillet mellom kulturbetinget landskapspleie og biologisk mangfold en helt sentral del av helheten.

Videre mener vi at §43 er et viktig skritt i riktig retning når det slås fast at kulturmiljøforvaltningen har et særlig ansvar for å sikre fag, teknikker og praksiser som hører til kulturmiljø som kan fredes. Forvaltningen må ikke bare registrere bygningene,

men også ta et aktivt ansvar for å **ivareta kunnskapen, ferdighetene og tradisjonene som holder kulturmiljøene levende.**

Vi støtter, slik som Kulturvernforbundet, forslaget fra mindretallet (Fjeldheim) om at Riksantikvaren skal kunne utarbeide lister over slike fag, teknikker og praksiser, samt over tradisjonsbærere, organisasjoner og enkeltpersoner som dokumenterer, utøver og viderefører denne arven.

I tillegg vil vi understreke at ved tildeling av offentlig tilskudd bør det legges særlig vekt på kulturmiljø der det fortsatt foregår aktiv drift og overføring av tradisjonell kunnskap, som seterdrift, bruk av gamle husdyrraser, tradisjonell slått og ysting. Slik bidrar man ikke bare til å verne bygninger, men til å opprettholde naturmangfold, lokal verdiskaping og levende bygder.

Med vennlig hilsen,

Anders Bakke Klemoen, Generalsekretær

Norsk Bonde- og Småbrukarlag

Elektronisk godkjent, uten underskrift